

*Могильницький М. С.,
здобувач кафедри фінансового права,
Національний університет «Юридична академія
України імені Ярослава Мудрого»*

ПРО ВКЛЮЧЕННЯ ГРОШОВИХ ЗАОЩАДЖЕНЬ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ДО СКЛАДУ ДОХОДУ, ЩО ВХОДИТЬ У БАЗУ ОПОДАТКУВАННЯ

Податок з доходів фізичних осіб є одним із найчутливіших каналів формування підстав фінансової забезпеченості територіальних громад. Відповідно до ст. 63 Бюджетного кодексу України місцевий бюджет містить у собі надходження і витрати на виконання повноважень органів влади Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування. Ці надходження і витрати становлять єдиний баланс відповідного бюджету. Множинність визначень поняття бюджету дозволяє підійти до цього питання з різних позицій. У матеріальному сенсі місцевий бюджет являє собою сконцентрований у межах визначеного муніципального утворення централізований грошовий фонд, що є в розпорядженні органів місцевого самоврядування, і використовується для рішення функцій і завдань загального значення.

З юридичного погляду бюджет є правовим актом, тобто на рівні муніципального утворення це основний фінансовий план утворення, розподілу і використання грошового фонду муніципального утворення, що затверджений відповідним представницьким органом і закріплює юридичні права й обов'язки учасників бюджетних відносин. Розподіл доходів місцевих бюджетів на власні, тобто доходи, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів,

і закріплені, від прогнозних надходжень яких залежать їхні обсяги (вони визначаються при формуванні бюджетів на наступний рік), значною мірою посилюють стимули до збільшення надходжень та ефективного використання коштів.

Багато спорів до прийняття Податкового кодексу України було пов'язано із правовим режимом грошових заощаджень громадян та їх врахуванням при визначенні суми податку. Розглядаючи справи про оподаткування доходу платників податку, судам необхідно було з'ясувати, чи належать до об'єктів оподаткування доходи відповідно до статті 4 Закону № 889-IV, незважаючи на те, що вони внесені платником податку власноруч до податкової декларації [3]. Так, Верховний Суд України [2], скасовуючи рішення судів попередніх інстанцій, зокрема ухвалу Вищого адміністративного суду України від 17 грудня 2008 року, звертає увагу на те, що згідно з підпунктом 4.2.14 пункту 4.2 статті 4 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб» [4] до складу загального місячного оподаткованого доходу включався дохід у вигляді вартості успадкованого майна, у межах, що підлягає оподаткуванню цим податком згідно з нормами статті 13 цього Закону.

Відповідно до підпункту «б» підпункту 13.2.1 пункту 13.2 статті 13 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб» при отриманні спадщини членами сім'ї першого ступеня споріднення сума коштів, яка не перевищує суми, що дорівнює стократному розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на початок року, у якому така спадщина успадковується членом сім'ї спадкодавця першого ступеня споріднення, що не є членом його подружжя, оподатковується за ставкою, визначеною пунктом 7.2 статті 7 цього Закону. Згідно з підпунктом 4.3.23 пункту 4.3 статті 4 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб» не включається до складу загального місячного або річного оподаткованого доходу платника податку сума виплат громадянам України (їх спадкоємцям) грошових заощаджень і грошових внесків, вкладених до 2 січня 1992 року в установи Ощадного банку СРСР чи в установи державного страхування СРСР або у папери цільової державної позики, емітованої на території колишнього СРСР, погашення яких не відбулося.

Отже, розв'язуючи спір та визнаючи правомірними дії податкової інспекції, суди першої, апеляційної та касаційної інстанцій у порушення вимог статті 159 Кодексу адміністративного судочинства

України [1] не з'ясували, чи були об'єктом оподаткування суми успадкованих позивачкою грошових заощаджень. Причиною виникнення судової помилки в ситуації, що розглядалася, можна визнати неповне з'ясування судами фактичних обставин справи.

Список використаної літератури

1. Кодекс адміністративного судочинства України // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35–37. – Ст. 446.
2. Постанова Верховного Суду України: від 10 березня 2009 року у справі № 21-162 во09 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/3639305>.
3. Проблемні питання застосування законодавства у справах за участю органів державної податкової служби: лист Вищого адміністративного суду України: від 20.07.2010 р. № 1112/11/13-10 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vasu.gov.ua>.
4. Про податок з доходів фізичних осіб: закон України: від 22.05.2003 р. № 889-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 37. – Ст. 308.